

נשמה יתרה היינו, שהיא יתרה על מה שהם מתקדשים בעצמם ומתנה היא להם מן השמים בלבד. אבל ביום טוב אינה יתרה על שלהם, שגם תוספת הקדושה שביום זה, משלהם היא (מספר התורה כד – עפ"י קדושת לוי פסח).

וזהו הטעם שבשבת אומרים 'באהבה וברצון' – מתנה מלמעלה בלא עבודה מצידנו, ואילו ביום טוב 'בשמחה ובששון' – כדרך שאדם שש ושמה על יגיע כפיו (ספרים).

וע' 'בנאות דשא' (סוכטשוב) ח"א עמ' רלא; שפת אמת אמור; שיח שרפי קדש ד עמ' 75. ודברי יצחק (וויס) כט; רב פעלים ח"א, סוד ישרים ז – עפ"י האריז"ל.

על דרך זו בארו דברי הרשב"ם כאן שביו"ט יש נשמה יתרה ולכך אין מברכים על הבשמים במוצאי שבת שהוא יום טוב. והקשו התוס' אם כן מדוע אין מברכים במוצאי יו"ט על הבשמים – אך לפי ההסבר האמור, אין הנשמה יתרה שביו"ט מסתלקת במוצאי היום.

ישנן דעות בין הראשונים שמברכים על הבשמים במוצאי שבת שהוא יום טוב – ע' בית יוסף תצא, ב. עוד בענין הבשמים במוצ"ש שהוא יו"ט ובמוצאי יו"ט – ע' ר"ן; רא"מ הורביץ; אמת ליעקב קו:

דף קג

'גקי"ה... ניה"ק'. יש לפרש טעם להקדמת הנר שלא כבשאר מוצאי שבתות שהנר בא לאחר ברכת היין – כדי להסמיך ברכת היין לקידוש ולהבדלה (ערשב"ם). ויש מי שמפרש: מפני שביום טוב הדלקת הנר חובה, והרי הנר קדם לקידוש ולהבדלה בזמן לכך בדין להקדים ולברך על הנאתו תחילה (רא"מ הורביץ. ע"ש בטעמי הדעות השונות).

ע"ע שיטות וכללים בסדרי קדימה ואיחור במצוות, בספר פרקי מועדות לר"מ ברויאר שליט"א עמ' 582 ואילך.

'נר ומזון בשמים והבדלה'. מקדים הנר כי ממנו נהנה תחילה כשמביאים לפניו, ואח"כ על המזון – שכבר אכל ונתחייב לברך עליו. 'ובית הלל אומרים: נר ובשמים מזון והבדלה' – שמיד כשמברך על הנר מברך על הבשמים ששניהם מענין השבת [שברכת הבשמים מראה על צער מגוחת השבת שהלכה לה], ואח"כ מברך על המזון (עפ"י תר"י ברכות ג).

והבדלה לבסוף לדברי הכל, דאפוקי יומא כמה דמאחרין טפי עדיף כמו שאמרו בגמרא בברכות.

פרש"י (כאן וכן פירש להדיא במשנה ברכות נא:): ורשב"ם, שמדובר שאין לו אלא כוס אחד. ויש לפרש דבריהם שאם יש לו יין לשתי כוסות, ודאי המזון וההבדלה שני דברים נפרדים הם ויש לברך תחילה על המזון ואח"כ על הנר וכו'. ועוד, אם יש לו די יין הרי אסור לו להתחיל לאכול במוצאי שבת ועל כרחך מדובר בסעודה שהתחיל מבעוד יום, וא"כ ברכת המזון המשך של סעודת השבת ומזכיר בה של שבת, הלכך מסתבר שלא יאמר נר קודם ברהמ"ו. ולא דיברו אלא בסעודה של הערב, וזה אי אפשר אלא בשאין לו די יין.

'על מה נחלקו על המאור ועל הבשמים. ב"ש אומרים מאור ואחר כך בשמים' – שהשימוש במאור חיוני וגם תדיר יותר מהבשמים, או מפני שהאור קדם ובא לפני שמריח הבשמים, וכסברתם (בברכות נא:): שברכת היום קודמת ליין שכבר קדש היום ועדיין יין לא בא.

זבית הילל אומרים בשמים ואח"כ מאור' אם משום ש ב ר כ ת הבשמים תדירה מברכת הנר, אם משום שברכת ההנאה קודמת לברכת הנר שאינה אלא לזכר האור שנברא במוצ"ש (עפ"י אור שמח ברכות ט,ג).

'אמר רבי יוחנן נהגו העם כ...' כך סגנונו של רבי יוחנן בכמה מקומות; כאן ובעירובין סב: שם עב. ראש השנה טו: תענית כו: וכן להלן קד. [ומשמע שם שתיבות אלו הן המשך דברי רבי יוחנן, ממה שאמרו בהמשך 'שלה ליה רב שמואל...'. כלומר לרבי יוחנן].

'תינה בי ריש גלותא דהכי עביד, דספק מייתי לן ספק לא מייתי לן' שמתוך שהיה שם רוב עם, לא היו סומכים כולם לשתות (עפ"י מרדכי ועוד).

ואינו דומה למה שאמר רבה (בברכות מב.) 'אנן אתכא דריש גלותא סמכינן' שלכך האורח שהביאו לפניו פרפרת לאחר סילוק השלחן יכול לאכול שאין סילוקו סילוק מפני שדעתו על מה שיעשה בעל הבית [ואמנם מהט"ז (קעט סק"ד) נראה שהשוה בין הנידונים ולכך חלק על השו"ע בדין הקרואים וסובר שצריכים לברך על כל מין ומין. אבל לדעת השו"ע צריך לחלק] – ששם יודע האורח שאיכילוהו ואינו יודע מה וכמה ומתי, ודעתו מראש על כל מה שיביא ואינו צריך לדעת כל מין ומין בפרטות, אבל כאן הכוס של ברכה דבר בפני עצמו הוא, והרי הספק אם תגיע אליו הכוס אם לאו, וכמו ספק אם יאכל או לא יאכל שאינו דומה לספק כמותי. עוד אפשר לחלק שכאן שונה שאפילו בעל הבית עצמו אינו יודע אם יגיע היין לכל אחד מן המסובים, הלכך אין מועילה סמיכות דעת האורח על בעה"ב שהוא בעצמו מסופק.

ונפקא מינה בין שני ההסברים, כאשר יש ספק לאורח האם בעל הבית מביא כוס של ברכה; לפי הטעם הראשון מברך ולפי האחרון אינו מברך שהרי בעל הבית יודע.

(ע"ב) 'כיון דאמריתו הב לן וניברין'. פירוש, תן לנו כוס לברך. והוא הדין כשמברכים ללא כוס, כשאמרו 'בואו ונברך' (משנה ברורה קעט סק"ג – עפ"י הרמב"ם והגר"ז. וכן כשנטל הכוס בלא לומר כלום). וכן אם הסיח דעתו בפירוש שלא לשתות עוד, הגם שלא אמר 'הב לן ונברך' (עפ"י באור הלכה שם). וכתב הגרשו"א זצ"ל (חדושי כת"י, מובא בהליכות שלמה ח"ג) שהוא הדין באמירת 'שיר המעלות' באופן הרגיל שאומרים אותו בגמר הסעודה סמוך לברכה – הרי זה הסח הדעת מאכילה.

'כיון דאמריתו הב לן וניברין איתסרא לכו למישתי. מאי טעמא דאסחיתו דעתיכו'. הרי"ף מפרש 'איתסר למישתי' – ללא ברכה, שברכת היין הקודמת אינה פוטרת שתיה של עכשיו מפני שהסיחו דעתם מלשתות עוד (וכן דעת רבנו חננאל, וכן נקט רש"י בחולין פו: והתוס' והרא"ש והמרדכי והטור (קעט). וכן הסכימו להלכה המג"א הט"ז והגר"א שם).

ויש מפרשים 'איתסר' לגמרי, אפילו בברכה. משום קביעות ברכת המזון אסור להם לשתות עד שיברכו ברכת המזון תחילה (מובא בר"ן. וכן משמעות לשון רש"י כאן ובברכות מב. [שלא כדבריו בחולין שם]. וכן משמע בלשון הרמב"ם (ברכות ד, ח). וכן מפרש הראב"ד (ע' רשב"א ברכות מב) ועוד. ובדעת רשב"ם – ע' ברא"ש, תוס' לעיל קב. ומהרש"א; קרבן נתנאל ורש"י). והוסיפו הראשונים שהרי זה כמי שהתחיל לברך (עפ"י ראב"ד ורשב"א ברכות שם). ונראה לפרש דבריהם; כיון שהחליט לברך ברכת המזון נגמרה סעודתו, וכל מה שיאכל וישתה הרי הוא כסעודה חדשה, וכיון שגמר סעודתו נתחייב לברך ברכת המזון קודם לכל דבר אחר, משום שאין מעבירין על מצוות (עפ"י ברכת אברהם).

ומצינו כיוצא בזה ברמב"ן להלן שאם מזג כוס שני והכין עצמו לאמירת ההגדה, שוב אסור להפסיק בשתיה אחרת (ע' באה"ל תעג, א).

ויש ליתן טעם נוסף; שטוברים אותם ראשונים שאין לברך ברכת-המזון אחת על שתי אכילות אלא כל אכילה מחייבת ברכה לעצמה, וכמו שנקטו הרמב"ן והר"ן והרמב"ם (ברכות ד, ה) לענין שינוי מקום שצריך לברך ברכה אחרונה על האכילה הראשונה [והרי התוס' לעיל קב. והרא"ש בחולין (פ"ו ה) תלו שני הנידונים הללו זל"ז וכתבו שאפשר לברך ברכה אחת על שתי אכילות. הרי משמע שהחולקים שם חולקים גם כאן]. וכיו"ב יש אומרים לברך ברכה אחרונה לאחר כל כוס מארבע כוסות כשם שמברכים לפני (עפ"י מחז"ו בשם הגאונים; שבלי הלקט בשם רש"י). ויש חולקים (וכן קיי"ל להלכה) וטוברים לברך רק בסוף כי אין הסח הדעת מחייב ברכה אחרונה מיד ודי בברכה אחת כמה שתיות הנפרדות (ע' שו"ע הגר"ז ומשנ"ב תעד). ואולם בדיעבד כשלא בירך ברכת המזון ואכל ובירך ברכת המזון, ודאי לא יברך ברכה נוספת על האכילה השניה, שכבר נפטר.

יש טוברים שכל זה אמור בשתיה [והוא הדין אם הסיח דעתו בלבו בפירוש מלשנות, אעפ"י שלא אמר בפה. פוסקים], אבל באכילה אינו חוזר ומברך שוב מלבד אם נטל כבר מים אחרונים, כי כן הדרך להיגרר מאכילה לאכילה (ע' בהשגות הראב"ד ברכות ד, ז; תלמידי רבנו יונה ברכות מב ועוד. וכתב הט"ז שאם מחמת אכילה זו שחזר לאכול נגרר לבו גם לשתיה, אין צריך לברך על השתיה לדעה זו).

[ומובא במשנה ברורה (קעט סק"ט) שאם אמר 'בואו ונברך' וכדומה, כיון שלענין אכילה נחלקו הפוסקים אם חוזר ומברך, יש ליהדר לכתחילה שלא לאכול עד שיברך ברכת המזון. ואולם לענין שתיה משמע שאין לחוש שהרי לכלל הדעות צריך לברך לפני שתייתו. אבל בכף החיים החמיר אף בשתיה. ואפשר טעמו לחוש לכתחילה לדעות הסוברות שאסור לאכול ולשתות אף בברכה. ולפי זה יש להחמיר אף באכילת פירות לקינוח וכדו', הגם שאין בהם ספק לענין שצריך לברך לפנייהם. או שמא מדובר בשאר משקים מלבד יין ונקט או חשש שדינם כאכילה שבקל נגרר לשתות עוד כשנצמא.

וכשנטל מים אחרונים יש לברך מיד ולא לשתות אפילו בברכה. ויש מקלים לענין אכילה בברכה. ולכתחילה יש להחמיר (באור הלכה)].

כתבו הפוסקים (קעט, ב): דוקא כשאמר זאת בעל הבית אבל לא כשאמר האורח, כי אין הדבר תלוי בו. ואף הוא עצמו יכול לחזור ולאכול עם בעל הבית. ע"ע פרטים נוספים, בסיכומים למסכת ברכות מב.

'כיון דאמריתו הב לן וניברך איתסרא לכו למישתי מ"ט דאסחיתו דעתיכו'. יש להבין מה ראה משם לנידון ברכת הגפן על כוס של ברכה, הלא בנידון זה יודע ומתכוון מראש לשתות לאחר הברכה, ואינו דומה לשם שהסיח דעתו מלשתות עוד.

ואפשר כיון שהיה זמן שהיה אסור מלשתות, כשהחליט ואמר לברך, זה עצמו מהוה הפסק. אך א"כ מה צריך להב לן וניברך, תיפו"ל שבמשך הברכה עצמה אין יכול לאכול. ועוד, כבר כתבו התוס' (קב.). שתפילה לא הוה הסח הדעת הגם שהיה אסור לשתות באותה שעה, ורק ברכהמ"ז דהוי הפסק וגמר סעודה [ומכאן ראה לדבריהם, מכך שהוצרכו לסברת איתסר בהסח הדעת ולא משום ברכהמ"מ גופא].

ונראה שגדר הדבר הוא ששתית כוס הברכה אינה מתקשרת לשתיה שבתוך הסעודה, והראיה שאם בא לשתות קודם הברכה היה אסור לו הרי שסיים שתייתו וזו שתיה חדשה. משא"כ לענין תפילה הוא ממשיך אחר כך את הסעודה עצמה רק התפילה מפסקת באמצעה, הלכך אין לחוש במה שהיה אסור באמצע מלשתות.

ומוכן לפי"ז מדוע מברכים בנישואין בפה"ג בשנית הגם שברכו באותו מעמד באירוסין (ע' לעיל קב:), כי אעפ"י שהיה בדעתם מראש לשתות, מ"מ אלו הן שתי שתיות נפרדות ואינן המשך אחד, שכל כוס באה לענין אחר. ואינו דומה לכוס של ברכה וכוס של קידוש [וכן קידוש והבדלה שבסמוך] שאין דבר המפסיק ביניהם כלל.

וכן אתה אומר בכוס שני של ארבע כוסות שכתבו התוס' שהגדה והלל מהוים הפסק ולכך מברך שוב בפה"ג – שכל כוס היא מצוה וענין לעצמו ואינה נחשבת כהמשך הכוס הראשונה. [נא"ת מדוע הוצרכו התוס' לומר שאינו יכול לשתות בברכת 'אשר גאלנו', מאי שנא מאירוסין ונישואין שאעפ"י שיכולים לשתות באמצע מברכים שוב. ועוד קשה שלכאורה סברתם אינה אלא להר' יו"ט שתפילה היא הפסק, אבל הלא התוס' לעיל דחו דבריו. וי"ל שבאירוסין ונישואין הם ממש שני ענינים ופעמים כל אחד בא במנותק לגמרי מחברו, משא"כ כאן הלא הן שתי כוסות ממצוה אחת גדולה, ומ"מ כיון שכל כוס מצוה בפנ"ע ונתנו לה מקום וחשיבות בפנ"ע (ונראה שאם אחד אין יכול לקיים כל הארבע, יקיים כמה שיכול), על כן מועילה סברת דלא מצי למשתי להפרידו. נמצא אם כן ארבע חלוקות: ברכהמ"ז (סיום האכילה הקודמת, וגם אסור לשתות באמצע), ד' כוסות (ענין אחד ומצוות נפרדות, ואיסור לשתות באמצע), תפילה (אותו ענין ממש ואיסור לשתות) אירוסין ונישואין (הפסק ענין ומותר לשתות באמצע)]. ולפי זה היה מקום לומר, דוקא בכגון אלו שהן שתי שתיות נפרדות בעצם, זו לברכת אירוסין וזו לנישואין, זו למזון וזו לכבוד הברכה, אבל אדם המשייר ממוזון או משתייתו על דעת להמשיך לאכול מהם לאחר ברכת המזון [כגון שממהר לילך והמסקה חם וממתין שיתקרר. וי"ל שאינה ברכה שא"צ בכגון זה], כיון שקוטע את אכילתו בצורה מלאכותית ובעצם עדיין לא סיימה – לא יברך שוב ברכה שלפניה שהרי הכל אכילה אחת היא, שהרי משמע בגמרא שלולא שנאסר לשתות באמירת הב לן ונברך, לא היה זה הפסק והסח הדעת, וכאן הלא הוא כאומר שאינו מסיח דעתו וכמי שמפרש ומתנה שיוכל לאכול עד הברכה. ומצד מניעת האכילה שבתוך הברכה גופא הלא מבואר שאין די בזה להצריך ברכה, ורק בגלל שהן שתי שתיות נפרדות מברך, וא"כ כאן שהמשך אחד הוא אפשר שא"צ ברכה. אך נראה שהברכה עצמה מסיימת את הסעודה ועושה את האכילה שלאחריה לדבר נפרד. וצ"ע.

זרב אשי אמר לית הילכתא כתלמידי דרב, דהא יום טוב שחל להיות אחר השבת ואמר רב יקנ"ה. ולא היא, התם עקר דעתיה ממשתיא הכא לא עקר דעתיה ממשתיא. וטעמו של רב אשי שהשוה הדברים, כי סבר שהפסק ברכת המזון אינו משום גמר האכילה אלא מפני שמחויב להפסיק באכילה בשעה שמברך, ואם כן הוא הדין כשמבדיל הלא אי אפשר לו לאכול והרי זה הסח הדעת. ואולם מקידוש דעלמא לא מקשה, כי אף על פי שאינו יכול לקדש ולשתות ביחד, מכל מקום דעתו לשתות וכוסו בידו וכבר קדמה ברכת היין לקידוש, וכברכה אחת ארוכה היא. אבל הבדלה שהיא ברכה אחרת ומחויב להפסיק בה ואי אפשר לו לשתות כשמבדיל, דומה לברכת המזון (עפ"י רמב"ן; מהר"ם חלאוה).

'אמר ליה למה לך כולי האי הא מנחא שרגא? אמר ליה: שמעא מדעתיה דנפשיה קא עביד. אמר ליה: אי לא שמיע ליה מיניה דמר לא הוה עביד. אמר ליה: לא סבר ליה מר אבוקה להבדלה מצוה מן המובחר?' – מדוע לא השיב לו מתחילה האמת, כמו שהשיב לו בסוף?
אומר הר' יעקב מקורביל, ודאי דבר אמת השיב, אלא שהמשיב טעה בדבר השואל והשואל טעה בדבר המשיב; השואל שאל למה להעדיף אבוקה, ורבה היה סבור שהשואל ידע שאבוקה עדיפה ושאלתו היתה כיון שכבר יש לפנינו נר דולק, מדוע ח"ו רבא היה סבור שהשואל ידע שאבוקה [והרי מצות הנר כולה אין מחזירים אחריה, כמו שאמרו בברכות נג:]:? והשיב לו: על דעת עצמו עשה כן השמש. והשואל טעה בדברי רבא שהיה סבור בדעתו שאין עדיפות לאבוקה כלל, ואמר לו: אם לא היה השמש שומע ממך, לא היה מהדר אחר אבוקה מדעת עצמו. ואז הבין רבא מדבריו ששאלתו על עיקר עדיפות האבוקה, כאשר אין נר דולק לפנינו, ואמר לו 'לא סבר ליה מר אבוקה להבדלה מצוה מן המובחר' (מובא במדרכי כאן ובאור זרוע מוצאי שבת צד.

המגן-אברהם (רחצ סק"ד) העיר מדוע הפוסקים לא הביאו דין זה שאם יש לו נר דולק אין צריך לחזור אחר אבוקה. ולכן פירש שהשאלה היתה כיון שיש נר דולק לא היה צריך להביא אבוקה אלא די בצירוף נר נוסף לצרפו עם הנר הקיים. ויש מי שפירש שאמנם לא אמר לשמש לעשות כן, כי משום הידור מצוה לא היה לו להטריח השמש,

אך כיון שגם השמש עצמו יצא בברכה זו, עשה זאת בשביל עצמו, כי ידע שמצוה מן המובחר היא (עפ"י אמת ליעקב).

'אבוקה להבדלה מצוה מן המובחר' – לפי שמברך 'בורא מאורי האש', שהרבה מאורות יש באש, ובאבוקה הם ניכרים (ר"ן ועוד).

ויש מקום לומר שתקנו להרבות אורה במוצאי שבת שלא יצא מעונג השבת לחושך, כענין הבישום, ולכל הפחות בזמן ההבדלה – ולכך אבוקה שאורה רב מובחרת. וע"ע על דרך הרמז בספר פרי צדיק ס"פ בשלה.

ומבואר במגן אברהם (רחצ סק"ד) ששני נרות נפרדים אינם כאבוקה, שאין נראים מאורות רבים אלא כשהשלהבות מחוברות כאחת. ויש חולקים על כך (ע' בהגהות רבי עקיבא אייגר שם, בשם אורח מישור).

יש מחמירים ביום טוב שלא לצרף שני נרות יחד [משום חשש כיבוי בהפרדתם]. כן מנהג חב"ד, וכן מובא (בספר דברי חכמים 240) בשם הגר"י קמינצקי. ואילו הגר"מ פיינשטיין מתיר. וע' גם במשנ"ב תקב ס"ק יט-כ. ולדעת המחמירים יש לברך ביום טוב על שני נרות נפרדים.

והגרש"ז אויערבך זצ"ל היה מורה ליהרר מאד שלא לחבר שתי הנרות יחד כי על ידי החיבור הרי הוא ממיס קצת מהחלב והוא נוטף נמצא זה כמכבה, וכדין מסתפק מהשמן שבנר – לכך יש להעמידם קרובים אך לא מחוברים (מובא בהליכות שלמה ח"ג).

'בין קדש לחול, בין אור לחשך, בין יום השביעי...' על פי הפשט הבדלה 'בין אור לחשך' אינה שייכת לענין הבדלת קדושה. ומה טעם בחרו בהבדלה זו משאר הבדלות שבתורה – כתבו ראשונים משום שבמוצאי שבת נברא האור, נמצא שלש הבדלות אלו שייכות לשבת, משא"כ שאר הבדלות המנויות להלן (עפ"י ספר המנהיג הל' שבת עו ועוד).

ועוד נראה, היות והבדלת האור והחושך היא ההזכרה הראשונה בתורה של 'הבדלה', וכידוע (בספרי ר"צ הכהן ועוד) שהמקום הראשון בו נזכר דבר מסוים בתורה, שם הוא עיקר עניינו, מזה נראה שבעצם כל שאר הבדלות יסודם בהבדלה זו שבין האור לחשך, כלומר בין אור הכרת ה' וגילויזו ובין הסתר וחשכה [אותיות 'שכחה' כנודע]. הרי שהבדלה בין האור לחושך היא בעצם ההבדלה בין הטוב לרע ('וירא אלקים את האור כי טוב – ויבדל...'), בין קודש לחול.

*

'הפוחות לא יפחות משלש והמוסיף לא יוסף על שבע' –

'... לא יפחות מג' – נגד ג' אבות שהם שרשי ההבדלות בשלש דרכים שזכרנו, שהם מצד המעשה ומצד המחשבה ומצד הרצון [רעוא דרעוון], והמוסיף לא יוסף על שבע – כנגד שבע מדות דימי הבנין, שהם שרשי כל הכחות שבכל העולם כולו ובכלל בנין האדם, ובכל כח פרטי שהם ימי הבנין וכחות ימי המעשה, יכיר ההבדל שבין ישראל וכו' (מתוך רסיסי לילה לג). ע"ע פרי צדיק בהר טו.

דף קד

'ואמר רב יהודה אמר שמואל: המברך צריך שיאמר מעין חתימה סמוך לחתימתו'. כך צריך לומר (הנצי"ב).

דפים קב – קג

קפט. מהו סדר הברכות שמברך אדם בביתו בליל יום טוב שחל להיות במוצאי שבת?

במוצאי-שבת שהוא חול, הכל מודים שמברך תחילה על היין ואחר כך על הנר ולבסוף ברכת ההבדלה, אבל כשהוא יום טוב שמתוספת בו ברכת הקידוש – נחלקו אמוראים בסדר הברכות; –

ישנן דעות המקדימות יין לכל מפני שהוא התדיר [וכדברי בית הלל (בברכות נא) שברכת היין קודמת לברכת הקידוש]:

יקנ"ה (רב). שקדושת היום עדיפה על הבדלה. אי נמי, אם מבדיל בתחילה נראה השבת עליו כמשאוי – לכך מקדים הקידוש ומאחר ההבדלה); או –

יגה"ק (שמואל). תחילה מלוים את השבת ורק אח"כ מקבילים פני יום טוב); או – **יהנ"ק** (רבה). ורשב"ם גורס עפ"י הירושלמי: לוי. הבדלה קודמת לקידוש, כשמואל. וסובר שיש להפסיק בין קידוש להבדלה, לכך מברך על הנר ביניהם).

ויש דעות הסוברות שאין להקדים יין לקידוש, כי בכך מופרשת מדי ברכת היין מההבדלה, ולכך יש לסדר

קני"ה (לוי / רבה). כדי להסמיך יין להבדלה, וגם להרחיק הקידוש מההבדלה ככל האפשר); או – **קינ"ה** (רבנן). מקרבים היין להבדלה ומסדרים הברכות הנאמרות עם ההבדלה כבכל מוצ"ש).

ויש סוברים להקדים הנר לכל (מאחר ונהנה בו בתחילה. רשב"ם); –

נקי"ה (מר בריה דרבנא. את היין יש להסמיך להבדלה כדי שלא ייראה ששייך רק לקידוש); או – **ניה"ק** (מרתא בשם רבי יהושע. סובר להקדים היין להבדלה ולקידוש); או – **נהי"ק** (רבי משום רבי יהושע בן חנניה. סובר לסמוך היין לקידוש ולהבדלה).

אביי רבא פסקו כרב – 'יקנ"ה'. אלא שנחלקו ביום טוב ראשון שמוסיף ברכת הזמן; אביי אמר יקנ"ה (שהקידוש והזמן תלויים זה בזה), ורבא אמר יקנ"ה – הזמן בסוף כבכל מקום. וכן הסיקו הלכה. אין מברכים על הבשמים ביום טוב, אם מפני נשמה יתרה שיש בו (רשב"ם) או ששמחת יו"ט ואכילה ושתייה מועילים כמו בשמים (תוס'. ויש טעמים נוספים).

סדר הברכות במוצאי שבתות – מפורש בברכות נב.

דף קג

קצ. א. השותה יין בסעודתו, האם מברך על כל כוס וכוס אם לאו? האם מברך שוב ברכת היין על כוס של ברכת המזון?

ב. ברכת האור במוצאי שבת – האם נאמרת על הנר או על האבוקה?

א. השותה יין בתוך סעודתו מברך עליו פעם אחת (ואינו נפטר בברכת הפת. ברכות מא) ולא על כל כוס וכוס, מלבד אם בתחילה לא סבר לשתות עוד ואחר כך נמלך בדעתו, שמברך שוב. כן נהג אמימר (וכן הלכה. רי"ף).